

1. DATOS IDENTIFICATIVOS DA DISCIPLINA	
CÓDIGO	
MATERIA	Prácticas de interpretación
DISCIPLINA	Interpretación V
TITULACIÓN	Titulación Superior en Arte Dramática
ESPECIALIDADE	Interpretación
ITINERARIO	Textual
CURSO	Terceiro
CRÉDITOS ECTS	5
CARÁCTER	Obrigatoria
DEPARTAMENTO	Interpretación
CENTRO	ESAD de Galicia
COORDINADOR/A	Ermel Morales
DOCENTES	Nome e apelidos: Fernando Ángel Llera Rodríguez Despacho: D3 Contacto: nandollera@edu.xunta.es
DESCRIPCIÓN	Estudo práctico da técnica actoral e dos diversos métodos de creación e construción da personaxe. Adecuación dos recursos expresivos e dos procesos internos e externos aos diferentes xéneros e estilos no ámbito escénico e audiovisual.
CONECAMENTOS PREVIOS	Interpretación I, II, III e IV
LINGUA EN QUE SE IMPARTE	Galego X Castelán X Inglés X

2. COMPETENCIAS	
COMPETENCIAS TRANSVERSAIS DE GRAO	
CT1	Organizar e planificar o traballo de forma eficiente e motivadora
CT2	Recoller información significativa, analizala, sintetizala e xestionala adecuadamente.
CT3	Solucionar problemas e tomar decisións que respondan aos obxectivos do traballo que se realiza.
CT6	Realizar autocrítica cara o propio desempeño profesional e interpersoal.
CT7	Utilizar as habilidades comunicativas e a crítica constructiva no traballo en equipo.
CT8	Desenvolver razoada e criticamente ideas e argumentos.
COMPETENCIAS XERAIS DA TITULACIÓN	
CX1	Fomentar a autonomía e autorregulación no ámbito do coñecemento, as emocións, as actitudes e os comportamentos, mostrando independencia na recollida, análise e síntese da información, no desenvolvemento de ideas e argumentos dunha forma crítica e na súa capacidade para a propia motivación e a organización nos procesos creativos.
CX2	Comprender psicolxicamente e empatizar para entender e sentir as vidas, situacións e personalidades alleas, utilizando de maneira eficaz as súas capacidades de imaxinación, intuición, intelixencia emocional e pensamento creativo para a solución de problemas; desenvolvendo a súa capacidade para pensar e traballar con flexibilidade, adaptándose aos demais e ás circunstancias cambiantes do traballo, así como a conciencia e o uso saudable do propio corpo e o equilibrio necesario para responder aos requisitos psicolóxicos asociados ao espectáculo.
CX3	Potenciar a conciencia crítica, aplicando unha visión crítica constructiva ao traballo propio e ao dos demais, e desenvolvendo unha ética profesional que estableza unha relación adecuada entre os

	medios que utiliza e os fins que persegue.
CX4	Comunicar, mostrando capacidade suficiente de negociación e organización do traballo en grupo, a integración en contextos culturais diversos e o uso das novas tecnoloxías.
CX5	Fomentar a expresión e a creación persoal, integrando os coñecementos teóricos, técnicos e prácticos adquiridos; mostrando sinceridade, responsabilidade e xenerosidade no proceso creativo; asumindo o risco, tolerando o fracaso e valorando de maneira equilibrada o éxito social.
CX6	Desenvolver unha metodoloxía de traballo, estudo e investigación encamiñada á auto formación na propia disciplina, procurando ámbitos axeitados para a formación continuada e para adaptarse a diversas situacións, especialmente ás derivadas da evolución da súa profesión.
COMPETENCIAS ESPECÍFICAS DE ESPECIALIDADE	
CE4	Investigar para concibir e fundamentar o proceso creativo persoal, tanto no que se refire á metodoloxía de traballo como á renovación estética.
CE7	Dominar os recursos expresivos necesarios para o desenvolvemento da interpretación.
CE8	Participar na creación e interpretar a partitura e/ou a personaxe, a través do dominio das diferentes técnicas interpretativas.
CE9	Interactuar co resto de linguaxes que forman parte do espectáculo.

3. OBXECTIVOS DA DISCIPLINA	COMPETENCIAS VINCULADAS
1. Afianzar no alumno os coñecementos adquiridos no curso anterior	CT1/CT2/CT3/CT6/CT7/CT8 CG1/CG2/CG3/CG4/CG5/CG6/CE4 /CE7/CE8/CE9.
2. Dominar os mecanismos actorais internos e externos no proceso de creación do personaxe.	CT1/CT2/CT3/CT6/CT7/CT8/CG2 CG5/CG6/CE4/CE7/CE8/CE9.
3. Acadar diversos recursos para afrontar a construción da personaxe dende a caracterización física e vocal.	CT1/CT2/CT3/CT6/CT7/CT8/CG2/ CG4/CG5/CG6/CE4/CE7/CE8/CE9
4. Dominar técnicas de construción de personaxes para a interpretación nos distintos estilos, tendencias e xéneros teatrais.	CT1/CT2/CT3/CT6/CT7/CT8/CG2/ CG4/CG5/CG6/CE4/CE7/CE8/CE9
5. Dominar as técnicas de construción de personaxes dramáticos e cómicos e coñecer o repertorio de autores fundamentais.	CT1/CT2/CT3/CT6/CT7/CT8/CG2/ CG4/CG5/CG6/CE4/CE7/CE8/CE9
6. Coñecer e desenvolver os conceptos de ritmo, movemento, harmonía, equilibrio, espazo e tempo imprescindibles para a construción de cada un dos personaxes a interpretar.	CT1/CT2/CT3/CT6/CT7/CT8/CG2/ CG4/CG5/CG6/CE4/CE7/CE8/CE9
7. Enmarcar as escenas dentro do seu contexto histórico e relacionalas coa linguaxe que lles corresponde.	CT1/CT2/CT3/CT6/CT7/CT8 CG1/CG2/CG3/CG4/CG5/CG6/CE4 /CE7/CE8/CE9.
8. Integrar a técnica corporal e a técnica vocal na interpretación	CT1/CT2/CT3/CT6/CT7/CT8/CG2/ CG4/CG5/CG6/CE4/CE7/CE8/CE9
9. Potenciar a creatividade persoal do alumno mediante a procura da súa propia identidade no eido da interpretación e das artes en xeral como disciplina.	CT1/CT2/CT3/CT6/CT7/CT8 CG1/CG2/CG3/CG5/CG6/ CE4/CE7/CE8/CE9
10. Desenvolver o sentido ético do actor, a autocrítica e a auto disciplina no traballo actoral.	CT3/CT6/CG1/CG3/CG4/CG5/CG6 /CE4/CE7/CE8/CE9

4. CONTIDOS

TEMAS	SUBTEMAS	SESIONS
1. A Comedia	1.1. Autores relevantes do xénero cómico 1.2. O texto cómico 1.3. Composición do personaxe cómico 1.4. O actor na súa relación coa totalidade dos elementos do feito teatral 1.5. Integración da técnica na posta en escena 1.6. Asimilación da partitura do personaxe en relación coa obra 1.7. Dinámicas e disciplina no proceso de ensaios	45
2. A Commedia dell'Arte	2.1. A máscara física 2.2. As técnicas de improvisación 2.3. Interdisciplinariade 2.4. A posta en escena	
TOTAL SESIÓNS		45

5. PLANIFICACIÓN DOCENTE			
Actividade / Número de horas	Presencial (horas)	Non presencial (horas)	Total
Presentacións/exposicións.	5		5
Debates	5		5
Traballos de aula	20		20
Estudos/actividades previos		10	10
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma		10	10
Prácticas			
Práctica individual	60		60
Práctica colectiva	30		30
Titorías individuais	4		4
Titorías de grupo	1		1
Actividades de avaliación. Probas	2		2
Actividades de avaliación. Presentacións / mostras	2		2
Actividades de avaliación. Revisión	1		1
Total	130	20	150
Porcentaxe	86.66%	13.33%	100%

6. PLANIFICACIÓN DOCENTE E METODOLOXÍAS DE ENSINANZA E APRENDIZAXE	
Actividades	Descrición
Descrición	Descrición
Presentacións/exposicións.	Exposición por parte do alumnado sobre algún dos contidos da materia. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.
Debates	Charla aberta que pode centrarse nun tema dos contidos da materia, na análise dun caso, no resultado dun proxecto, exercicio ou problema.
Traballos de aula	O estudante desenvolve prácticas específicas na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. Pode estar vinculado o seu desenvolvemento con actividades autónomas do estudante.
Estudos/actividades previos	Procura, lectura e traballo de documentación, propostas de resolución de problemas e/ou exercicios que se realizarán na aula de forma autónoma por

	parte do alumnado.
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver a análise e resolución dos problemas e/ou exercicios de forma autónoma.
Prácticas/Saídas	Realización de actividades e mostras de traballo que permiten a cooperación de varias materias e enfrontan aos alumnos, traballando en equipo, a problemas abertos. Permiten integrar as competencias da materia e adestrar, entre outras, as capacidades de aprendizaxe en cooperación, de organización, de comunicación e de fortalecemento das relacións persoais. Estas prácticas poden realizarse por medio da mostra de traballos fora da escola.
Tutorías individuais	Entrevistas que o alumno mantén co profesor da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Tutoría en grupo	Entrevistas que os alumnos manteñen co profesor da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.

7. ATENCIÓN PERSONALIZADA	
Seguimento	O docente poderá modificar as actividades diarias da aula para facilitar a súa asimilación por parte de cada un dos alumnos grupo.
Orientación	O docente analizará e modificará os contidos do currículo en función das diversas necesidades do alumnado. (Esta medida deberá ser supervisada e aprobada polo Departamento e a Xefatura de Estudos e só será aplicable tras o estudo concreto do caso).

8. FERRAMENTAS DA AVALIACIÓN		
8. 1 Avaliación ordinaria		
Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Seguimento diario: Consistente na observación e avaliación dos procesos de traballo, mediante á asistencia ás sesións de traballo.	CT1/CT2/CT3/CT6/CT7/CT8 CG1/CG2/CG3/CG4/CG5/CG6/CE4/ CE7/CE8/CE9.	20%
Execución de traballos: consistente na realización de probas de nivel relacionadas cos contidos traballados.	CT1/CT2/CT3/CT6/CT7/CT8 CG1/CG2/CG3/CG4/CG5/CG6/CE4/ CE7/CE8/CE9.	20%
Traballos teóricos: consistentes na presentación dunha memoria diaria do proceso de traballo, na que se valorará a investigación e a aportación de materiais externos ao exposto na aula	CT1/CT2/CT3/CT6/CT8 CG1 /CG4/CG5/CG6/CE4/CE9.	20%
Mostra pública: consistente na elaboración grupal e presentación pública dunha peza completa.	CT1/CT2/CT3/CT6/CT7/CT8 CG1/CG2/CG3/CG4/CG5/CG6/CE4/ CE7/CE8/CE9.	40%
8.2. Avaliación extraordinaria		

Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Posta en escena dunha peza de comedia, que terá unha duración mínima de 40 minutos, e máxima de 60, e contará, de xeito obrigatorio, ca participación de entre 2 a 4 actores. O exercicio debe ir acompañado dunha memoria que recolla o proceso do alumno, así como a relación da proposta cos contidos da materia, sobre a cal o profesor poderá facer preguntas.	CT1/CT2/CT3/CT6/CT7/CT8 CG1/CG2/CG3/CG4/CG5/CG6/CE4/ CE7/CE8/CE9.	70%
-Recensión dun libro a escoller polo alumno da bibliografía básica, e posta en relación cos temas da guía docente. Exposición oral do mesmo	CT1/CT2/CT3/CT6/CT8 CG1 /CG4/CG5/CG6/CE4/CE9.	30%
8.3 Avaliación específica para alumnado sen avaliación continua / ordinaria / extraordinaria		
Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Posta en escena dunha peza de comedia, que terá unha duración mínima de 40 minutos, e máxima de 60, e contará, de xeito obrigatorio, ca participación de entre 2 a 4 actores. O exercicio debe ir acompañado dunha memoria que recolla o proceso do alumno, así como a relación da proposta cos contidos da materia, sobre a cal o profesor poderá facer preguntas.	CT1/CT2/CT3/CT6/CT7/CT8 CG1/CG2/CG3/CG4/CG5/CG6/CE4/ CE7/CE8/CE9.	70%
-Recensión dun libro a escoller polo alumno da bibliografía básica, e posta en relación cos temas da guía docente. Exposición oral do mesmo.	CT1/CT2/CT3/CT6/CT8 CG1 /CG4/CG5/CG6/CE4/CE9.	30%

9. BIBLIOGRAFÍA, MATERIAIS E OUTROS RECURSOS

Referencias básicas

- CONTIN, Claudia (2003): Los habitantes de Arlequinia. Gijón, Oris Teatro.
- CONTIN, Claudia (2001): Viaje de un actor por la comedia del arte. Gijón, Oris Teatro.
- DOMÉNECH RICO, Fernando (2005): La compañía de los Trufaldines y el primer teatro de los Caños del Peral. (Tesis doctoral) Universidad Complutense de Madrid.
- FAVA, Antonio (2007): La máscara cómica en la Commedia dell' Arte. L'Aquila, Arscómica. Traducción de la edición en Italiano de 1999: La maschera comica nella Commedia dell'Arte Colledara, Andromeda Editrice.
- FERNANDEZ VALBUENA, Ana Isabel (2006): La Comedia del Arte: materiales escénicos. Madrid, Espiral/Fundamentos.
- FO, Dario (1998): Manual mínimo del actor. Guipuzcoa, Argilaletxe HIRU, Skene.
- NICOLL, Allardyce (1977): El mundo de Arlequín. Barcelona, Barral Editores.
- RUDLIN, John. (2007) Commedia dell'Arte an Actor's Handbook. New York, Routledge.

URIBE, Mª de la Luz. (1983) *La comedia del arte* Barcelona, Ediciones Destino.

DIREROT, Denis, *La paradoja del comediante*, Mexico, Siglo Veinte, 1995.

PÉREZ, Miguel Ángel, *Estudios sobre el teatro del renacimiento*, UNED, 1998.

VORHAUS, John, *Como orquestrar una comedia*, Barcelona, Alba editorial, 2005

Referencias complementarias

ABIRACHED, R. *La crisis del personaje en el teatro moderno*. Publicaciones de la ADE, Madrid, 1997

ASLAN, ODETTE, *El actor en el siglo XX. Evolución de la técnica. Problema ético*, Gustavo Gili, Barcelona, 1979

ARISTÓTELES, *Poética*, Alianza editorial, Madrid, 2004

BOAL, A, *Juego para actores y no actores*, Alba editorial, Barcelona, 2001

BRECHT, B. , *Escritos sobre teatro*. Alba editorial, Barcelona, 2004

GROTOWSKI, Jerzy, *Teatro laboratorio*, Tusquets editores, Barcelona, 1980

Hacia un teatro pobre, Alba Editorial, Barcelona, 2002

INNES, Christopher, *El teatro sagrado. El ritual y la vanguardia*, Fondo de cultura económica, México, 1992

JARA, J., MANTOVANI, A. , *El actor creativo, la actriz creativa (manual para conseguirlo)*, Artezblai, Bilbao, 2006

LECOQ, J. *El Cuerpo poético*. Alba Editorial, Barcelona, 2003

RICHARSON, Don, *Interpretar sin dolor*, ADE, Madrid, 2000

RODRÍGUEZ, EVANGELINA, *La técnica del actor español en el Barroco, hipótesis y documentos*, Castalia, Madrid, 1998

RUIZ, Borja, *El arte del actor en el siglo XX*, Artezblai, Bilbao, 2008

SERRANO, Raúl, *Tesis sobre Stanislavski en la educación del actor*, Escenología, México, 1996

STANISLAVSKI, Constantin, - *Un actor se prepara*, Diana, México, 1999

- *La construcción del personaje*, Alianza editorial, Madrid 1999

BERGSON, Henri, *La Risa: Ensayo sobre la significación de lo cómico*. Alianza editorial, Madrid 2008

10. OBSERVACIONES / RECOMENDACIONES

- Para aprobar a materia o alumno debe superar todos os traballos propostos.

- A mostra de traballo é obrigatoria, constará dun mínimo de catro pases e un ensaio xeral e poderá realizarse dentro e/ou fora do centro educativo, como se indica nas actividades.